

UPUTSTVO

O UTVRĐIVANJU PREVENTIVNIH MERA ZA BEZBEDNO ČUVANJE, SKLADIŠTENJE, ODNOSNO KORIŠĆENJE NAROČITO OPASNIH HEMIKALIJA

("Sl. glasnik RS", br. 94/2010)

Uvod

Promet naročito opasnih hemikalija može da se vrši pravnim licima odnosno preduzetnicima koji ih koriste u industrijske ili profesionalne svrhe, drugim imaocima dozvole za obavljanje delatnosti prometa ovim hemikalijama ili imaocima dozvole za njihovo korišćenje. Ovakvim zakonskim rešenjem želelo se postići da naročito opasne hemikalije mogu da koriste samo ona pravna lica i preduzetnici koji poseduju stručna znanja o svojstvima ovih hemikalija, riziku koje one predstavljaju za zdravlje ljudi i životnu sredinu i merama za smanjenje tog rizika.

Zbog opasnih svojstava naročito opasnih hemikalija pravna lica i preduzetnici koji imaju dozvolu za obavljanje delatnosti prometa moraju da obezbede da pristup ovim hemikalijama imaju samo ovlašćena lica. To znači da čuvanje i skladištenje ovih hemikalija mora biti tako organizovano da one ne mogu biti dostupne neovlašćenim licima.

To se obezbeđuje sprovođenjem preventivnih mera za bezbedno čuvanje i skladištenje naročito opasnih hemikalija, kao i vođenjem evidencije o licima kojima su te hemikalije prodane odnosno ustupljene bez naknade.

Dakle, preventivne mere moraju da omogućće da se gore navedena obaveza sprovodi na najefikasniji način.

Preventivne mere moraju biti u skladu sa merama za sprečavanje hemijskog udesa, protivpožarnim merama, merama koje se odnose na bezbednost i zdravlje na radu, kao i merama zaštite životne sredine koje su uređene drugim propisima i nisu predmet ovog uputstva. Primenom svih ovih mera postiže se bezbedno čuvanje i skladištenje naročito opasnih hemikalija.

Preventivne mere moraju da imaju pravna lica i preduzetnici koji naročito opasne hemikalije stavljaju u promet, a to su proizvođači, uvoznici, distributeri, kao i dalji korisnici kada sintetišu smešu radi stavljanja u promet.

Naročito opasne hemikalije su hemikalije koje su klasifikovane u određene klase opasnosti, kako je dato u Pravilniku o dozvolama za obavljanje delatnosti prometa odnosno dozvolama za korišćenje naročito opasnih hemikalija.

Hemikalije mogu biti klasifikovane u skladu sa Pravilnikom o klasifikaciji, pakovanju, obeležavanju i reklamiranju hemikalije i određenog proizvoda ("Službeni glasnik RS", broj

59/10). Ako su hemikalije klasifikovane prema ovom pravilniku, klase opasnosti, znaci opasnosti i oznake rizika dati su u Tabeli 1. pravilnika kojim se uređuje dobijanje dozvole za obavljanje delatnosti prometa odnosno dozvole za korišćenje naročito opasnih hemikalija.

Hemikalije mogu biti klasifikovane i u skladu sa Pravilnikom o klasifikaciji, pakovanju, obeležavanju i reklamiranju hemikalije i određenog proizvoda u skladu sa Globalno harmonizovanim sistemom za klasifikaciju i obeležavanje UN ("Službeni glasnik RS", broj 64/10). Ako su hemikalije klasifikovane prema ovom pravilniku, klase opasnosti, kategorije opasnosti i obaveštenja o opasnosti dati su u Tabeli 2. pravilnika kojim se uređuje dobijanje dozvole za obavljanje delatnosti prometa odnosno dozvole za korišćenje naročito opasnih hemikalija.

Preventivne mere za bezbedno čuvanje i skladištenje naročito opasnih hemikalija

Podnosilac zahteva za izdavanje dozvole za obavljanje delatnosti prometa naročito opasnih hemikalija mora da utvrdi preventivne mere za bezbedno čuvanje i skladištenje naročito opasnih hemikalija.

Preventivne mere odnose se naročito na:

1. bezbedno čuvanje odnosno skladištenje naročito opasnih hemikalija;
2. bezbednosne procedure;
3. način sprovođenja interne kontrole bezbednosnih procedura i rukovanja naročito opasnim hemikalijama.

Bezbedno čuvanje i skladištenje

Preventivne mere za bezbedno čuvanje i skladištenje moraju da obuhvate opis mesta i načina čuvanja i skladištenja naročito opasnih hemikalija. Ovim merama omogućuje se tačan uvid u to gde se naročito opasna hemikalija nalazi i ko je ovlašćen da ima pristup ovim hemikalijama.

Preventivne mere moraju biti utvrđene posebno za čuvanje i skladištenje i to u:

- ormaru;
- skladišnom prostoru;
- pokretnom i samostojećom kontejneru, i
- prodajnom prostoru.

Preventivnim merama za čuvanje naročito opasnih hemikalija u prodajnom prostoru mora da se obezbedi da potrošač nema slobodan pristup ovim hemikalijama, što se postiže čuvanjem naročito opasnih hemikalija pod ključem. Takođe, preventivnim merama mora da se propiše mesto čuvanja ključa, kao i spisak ovlašćenih lica.

Pristup naročito opasnim hemikalijama

Preventivne mere obuhvataju i određivanje stručno osposobljenih lica (ovlašćenih lica) koja imaju pristup mestima gde se čuvaju i skladište naročito opasne hemikalije i koja se staraju da se te hemikalije čuvaju tako da ne mogu doći u ruke neovlašćenih lica.

Bezbednosne procedure za prijem, izdavanje, čuvanje i transport (unutar lokacije pravnog lica ili preduzetnika) naročito opasnih hemikalija.

Preventivne mere odnose se takođe i na bezbednosne procedure za prijem, izdavanje, čuvanje i transport naročito opasnih hemikalija unutar lokacije pravnog lica ili preduzetnika. Sve bezbednosne procedure moraju biti potpisane od strane odgovornog lica i overene pečatom.

Procedurom za prijem, odnosno izdavanje naročito opasne hemikalije obezbeđuje se da se uvek proveri:

1. obeležavanje naročito opasne hemikalije;
2. vrste i stanja pakovanja;
3. količina naročito opasne hemikalije.

Podaci o izvršenoj proveri upisuju se u posebnu knjigu i potpisuju se primalac i isporučilac naročito opasne hemikalije.

Procedurom o načinu čuvanja naročito opasne hemikalije obezbeđuje se da se uvek proveri:

1. da li pristup naročito opasnim hemikalijama imaju samo ovlašćena lica i
2. da li su ispravni uređaji za zaključavanje.

Podaci o izvršenoj proveri upisuju se u posebnu knjigu i potpisuje se lice odgovorno za čuvanje naročito opasne hemikalije.

Procedurom o transportu naročito opasne hemikalije u okviru pravnog lica ili preduzetnika uređuje se postupak kojim se transport hemikalije obavlja u skladu sa njenim opasnim svojstvima, kao i postupak kojim se onemogućuje pristup neovlašćenim licima.

Interna kontrola sprovođenja bezbednosnih procedura i rukovanja naročito opasnim hemikalijama

Deo preventivnih mera koji se odnosi na opis načina sprovođenja interne kontrole bezbednosnih procedura i rukovanja naročito opasnim hemikalijama mora da sadrži podatke o licu koje je ovlašćeno da sprovodi bezbednosne procedure, intervale u kojima se sprovodi interna kontrola, sadržaj izveštaja o izvršenoj kontroli, kao i predloge mera od strane odgovornog lica koje treba preduzeti kako bi se obezbedilo što bolje sprovođenje bezbednosnih procedura.

Obrazloženje za način korišćenja i način čuvanja naročito opasnih hemikalija

Podnosilac zahteva za izdavanje dozvole za korišćenje naročito opasnih hemikalija mora da, uz zahtev, podnese obrazloženje o načinu korišćenja i načinu čuvanja naročito opasnih hemikalija.

Obrazloženje za način korišćenja mora da sadrži podatke o načinu pripreme, načinu primene iz koga se vidi da je ta primena u skladu sa bezbednosnim listom za tu hemikaliju, dozama za primenu, da li treba koristiti opremu za ličnu zaštitu.

Obrazloženje za način čuvanja mora da sadrži opis preduzetih mera kako naročito opasna hemikalija ne bi došla u posed neovlašćenih lica (npr. držanje odvojeno od ostalih hemikalija i drugog pribora, zaključavanje i dr.).

Ovo uputstvo objaviti u "Službenom glasniku Republike Srbije".